

UZASADNIENIE

1. Cel projektowanej regulacji

Głównym celem projektowanej regulacji jest zmiana mechanizmu zapewnienia wsparcia finansowego osobom, które na skutek obiektywnych okoliczności znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, a jednocześnie są zobowiązane do spłaty rat kredytu mieszkaniowego stanowiącego znaczne obciążenie dla ich budżetów domowych, oraz wprowadzenie nowego instrumentu wspierającego dobrowolną restrukturyzację kredytów denominowanych lub indeksowanych do walut innych niż te, w których kredytobiorcy uzyskują dochody.

W Kancelarii Prezydenta RP od 2015 roku trwają prace nad regulacjami, których celem jest wzmocnienie pozycji prawnej kredytobiorców w relacjach z kredytodawcami. W sierpniu 2016 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej skierował do Sejmu RP projekt ustawy *o zasadach zwrotu niektórych należności wynikających z umów kredytu i pożyczki* (druk nr 811). Projekt ten przewiduje zwrot świadczeń, które kredytodawcy uzyskali kosztem klientów w związku ze stosowaniem tzw. „spreadów” walutowych ustalanych własnymi, jednostronnymi decyzjami. Jednocześnie z przesłaniem projektu tzw. ustawy „spreadowej”, Prezydent RP zapowiedział kontynuowanie prac, które ostatecznie doprowadzić powinny do restrukturyzacji kredytów odnoszonych do walut obcych, skutkujących ich „odwalutowaniem”.

W ramach działań prowadzonych w Kancelarii Prezydenta RP od dawna pojawiały się postulaty zmian w ustawie z 2015 roku *o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy*. Od początku funkcjonowania, powołanego tą ustawą, Funduszu Wsparcia Kredytobiorców w 2016 roku zauważalne są trudności w efektywnym wykorzystaniu środków w nim zgromadzonych. Fundusz dysponuje obecnie środkami w wysokości około 600 mln złotych, a zgodnie z *Informacją o wykorzystaniu środków Funduszu Wsparcia Kredytobiorców wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku* „w roku 2016 zarejestrowano 481 umów o udzielenie wsparcia na łączną kwotę 10.698,82 tys. złotych”. Oznacza to, że środki Funduszu, w zakresie głównego jego zadania, wykorzystane zostały do końca 2016 roku w niecałych 2%.

Potrzeba zmian w ww. ustawie wynika także z podjętej 13 stycznia 2017 r. przez Komitet Stabilności Finansowej uchwały Nr 14/2017 w sprawie rekomendacji dotyczącej restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych w walutach obcych. Zdaniem KSF, środki Funduszu Wsparcia Kredytobiorców mogłyby być wykorzystane także na inne formy wspierania procesu dobrowolnej restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych odnoszonych do walut obcych.

Zasadniczo, wskazuje się na dwie przyczyny powodujące ograniczenie wykorzystania środków Funduszu – po pierwsze zbyt restrykcyjne warunki, jakie musi spełnić kredytobiorca, jak również w pełni zwrotny charakter wsparcia. Mając to na uwadze, projekt ustawy przewiduje przede wszystkim modyfikację kryteriów przyznania wsparcia, jak również możliwość częściowego umorzenia zwracanych środków, w przypadku terminowego zwrotu części rat z tytułu udzielonego wsparcia. Jednocześnie w projekcie przewidziano nowy instrument wspierający dla kredytobiorców w trudnej sytuacji finansowej. Jeżeli kredytobiorca zdecyduje się na sprzedaż kredytowanej nieruchomości, a środki uzyskane ze sprzedaży nie pokryją całego zobowiązania, wówczas z Funduszu Wsparcia Kredytobiorców będzie mógł uzyskać zwrotną nieoprocentowaną pożyczkę. W tym zakresie również będzie możliwe częściowe umorzenie zwracanego kapitału, analogicznie, jak w przypadku wsparcia w spłacie raty kapitałowo-odsetkowej.

Jednocześnie w projektowanych regulacjach przewidziano wyodrębnienie w ramach Funduszu Wsparcia Kredytobiorców dwóch specjalistycznych Funduszy: Wspierającego i Restrukturyzacyjnego. Fundusz Wspierający przejmie dotychczasowe funkcje Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, a rolą Funduszu Restrukturyzacyjnego będzie wsparcie dobrowolnej restrukturyzacji kredytów mieszkaniowych denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż ta, w której kredytobiorca uzyskuje dochód. Projekt zakłada zatem wprowadzenie stosownego mechanizmu, który powinien doprowadzić do istotnego ograniczenia ryzyka związanego z kwestią kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż ta, w której kredytobiorca uzyskuje dochód.

Ponadto, przewiduje się rewizję mechanizmu zasilania Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, w związku z przeformułowaniem zadań, jak również z wyodrębnieniem dwóch specjalistycznych Funduszy. Należy bowiem podkreślić,

iż mechanizm zasilania Funduszu Wsparcia Kredytobiorców musi być tak zaprojektowany, aby uwzględniał nowe instrumenty i zadania wynikające ze zmieniających przepisów. W innym przypadku mogłoby dojść do sytuacji, w której mimo odpowiednich ram prawnych środki na realizację finansowania restrukturyzacji okazałyby się niewystarczające.

2. Szczegółowe rozwiązania zawarte w projekcie

Projekt obejmuje przede wszystkim zmiany w ustawie *o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy*.

W zmienianym art. 1 ww. ustawy proponuje się rozszerzenie zakresu ustawy. Dotychczasowe przepisy ustawy określały zasady oraz warunki korzystania ze wsparcia realizowanego za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego dla osób fizycznych, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, a jednocześnie są zobowiązane do spłaty kredytu mieszkaniowego. W ramach nowelizacji przepisów, w art. 1 proponuje się wprowadzenie zasad przyznawania pożyczki na pokrycie pozostałej części zadłużenia oraz warunków korzystania z tego instrumentu, jeżeli kwota uzyskana ze sprzedaży nieruchomości nie pokryła całego zobowiązania. Proponuje się także rozszerzenie zakresu ustawy o wspieranie dobrowolnej restrukturyzacji kredytów mieszkaniowych denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż waluta, w której kredytobiorca uzyskuje dochód. Jednocześnie wskazuje się, że instrumenty wspierające, wynikające z ustawy, będą finansowane z wyodrębnionych, w ramach Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, Funduszu Wspierającego i Funduszu Restrukturyzacyjnego.

Projekt przewiduje zmianę art. 2, w którym przewidziany został słowniczek pojęć, zawierający definicje ustawowe. W związku z modyfikacją mechanizmu dotyczącego udzielania wsparcia oraz wprowadzeniem nowych instrumentów wspierających do ustawy proponuje się dodanie definicji: dobrowolnej restrukturyzacji, wskaźnika Dtl, należności restrukturyzowanej oraz należności zrestrukturyzowanej. Należy zauważyć, że zastosowanie kryteriów stosunku wydatków kredytobiorcy związanych z obsługą raty kapitałowej i odsetkowej do dochodu gospodarstwa domowego kredytobiorcy jest niezbędne, w związku z zaprojektowanym mechanizmem udzielania pomocy kredytobiorcom w trudnej sytuacji finansowej. Jednocześnie wprowadzenie definicji należności restrukturyzowanej i zrestrukturyzowanej jest konieczne ze względu

na przyjęty w projektowanej ustawie sposób wspierania oraz stymulowania dobrowolnej restrukturyzacji takich należności.

Proponuje się także zmianę art. 2 ust. 2, w zakresie definicji kredytu mieszkaniowego. Zmiana ta wprowadzana jest w celu zachowania spójności systemowej, a także w konsekwencji z informacjami niezbędnymi do prawidłowego wyliczenia wpłat wnoszonych przez kredytodawców na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców.

W projektowanej zmianie art. 3 w ust. 1 wprowadza się zapis, który ma służyć powiązaniu nowego instrumentu - „pożyczki na spłatę zadłużenia” z kryteriami przyznania dotychczasowej formy wsparcia. W przypadku pożyczki na spłatę zadłużenia będą miały zatem zastosowanie, co do zasady, analogiczne kryteria. Jednocześnie proponuje się pozostawienie obecnie obowiązujących kryteriów przyznania wsparcia z istotnymi modyfikacjami. Po pierwsze, wsparcie mogłoby być uzyskiwane jak dotychczas przez kredytobiorcę, który utracił zatrudnienie (bezrobocie). Po drugie, wsparcie byłoby przyznawane, jeżeli wartość wskaźnika DtI przekracza 50% (dotychczas 60%). Po trzecie, proponuje się dwukrotne podwyższenie, wynikających z ustawy o pomocy społecznej, kwot dochodów na jednego członka rodziny lub na osobę samotnie gospodarującą, które będą umożliwiały otrzymanie wsparcia. Wydaje się, iż tego rodzaju rozwiązanie zapewni lepsze wykorzystywanie środków Funduszu Wspierającego niż dotychczas. Szczególnie istotne może okazać się podwyższenie kwot minimalnych dochodów, gdyż - zgodnie z Informacją o wykorzystaniu środków Funduszu Wsparcia Kredytobiorców wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku, przesłanka ta była dotychczas podstawą przyznania wsparcia w zaledwie ok. 15 % przypadków.

Biorąc pod uwagę doświadczenia związane z wykorzystywaniem środków Funduszu Wsparcia Kredytobiorców proponuje się nowe brzmienie art. 4. Nowa treść tego przepisu przewiduje m.in. usunięcie dotychczasowego pkt 3, zgodnie z którym wsparcie nie może być przyznane w przypadku, gdy kredytobiorca jest najemcą innej nieruchomości. Mając na uwadze sygnały płynące ze strony kredytobiorców, w tym liczne sytuacje, w których kredytobiorca decyduje się wynajmować osobie trzeciej większy lokal mieszkalny, którego jest właścicielem, a sam przenosi się do mniejszego mieszkania w celu ograniczenia kosztów i tym samym realizacji swojego zobowiązania wynikającego z kredytu mieszkaniowego, wydaje się zasadne usunięcie tego warunku.

Projektowany art. 5 określa wysokość oraz okres trwania pomocy dla kredytobiorców będących w trudnej sytuacji finansowej. Proponuje się wydłużenie okresu pomocy z 18 do 36 miesięcy oraz zwiększenie wysokości maksymalnego wsparcia z 1500 zł do 2000 zł miesięcznie (maksymalnie 72 000 zł przez 3 lata). Zarówno okres, jak i wysokość miesięcznej pomocy, stanowić będzie istotne odciążenie osób pozostających w trudnej sytuacji finansowej.

W dodawanych art. 5a i 5b proponuje się zawarcie regulacji, które szczegółowo określałyby mechanizm kolejnego instrumentu wspierającego, jakim jest pożyczka na spłatę pozostałej części zadłużenia, w przypadku sprzedaży kredytowanej nieruchomości po cenie niższej niż wartość zobowiązania z tytułu kredytu mieszkaniowego. Mając na względzie przypadki, kiedy wartość kredytu przekracza wartość kredytowanej nieruchomości, zasadne jest stworzenie reżimu prawnego umożliwiającego udzielanie pożyczek w wysokości pozostałej części zadłużenia, wykorzystując Fundusz Wspierający.

Zgodnie z projektowanym art. 5a ust. 2-3, Bank Gospodarstwa Krajowego będzie przekazywał środki pieniężne na rachunek kredytodawcy w kwocie nie większej niż 72 000 zł. W przypadku waluty obcej, Bank Gospodarstwa Krajowego dokona odpowiedniego przeliczenia po kursie sprzedaży ogłoszonym przez Narodowy Bank Polski w dniu poprzedzającym przekazanie środków. Kwota 72 000 zł stanowi ujednolicenie wartości maksymalnie przyznawanej pomocy w ramach dwóch mechanizmów Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. Kredytobiorca będzie mógł wystąpić również o przyrzeczenie udzielenia pożyczki na spłatę zadłużenia (promesa). Promesa będzie udzielana przez kredytodawcę.

W projektowanym art. 6 zmianie ulega m.in. termin składania wniosku o przyznanie wsparcia lub pożyczki na spłatę zadłużenia, odzwierciedlając ciągłość i długoterminową działalność Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. Przewiduje się, iż Fundusz Wspierający będzie funkcjonował bezterminowo i stanowił w każdym czasie element pomocy dla kredytobiorców, którzy mają problemy finansowe. Należy zwrócić uwagę, że w treści wniosku o udzielenie wsparcia, podawane będą dane umożliwiające identyfikację umowy, zaś w przypadku wniosku o pożyczkę - dodatkowo dokumenty dotyczące procesu sprzedaży kredytowanej nieruchomości czy też umowa przedwstępna sprzedaży nieruchomości (w przypadku wniosku o promesę). Jednocześnie zmianie

uległa delegacja do wydania rozporządzenia w zakresie wzoru wniosku, tak, by dostosować jego wzór do zmian ustawowych.

W projekcie przewidziano również zmiany w art. 8. Zdecydowano się szczegółowo uregulować procedurę składania i rozpatrywania wniosku przez kredytodawcę. Tego typu regulacja wynika z sygnałów, iż z racji zbyt ogólnych przepisów dotyczących procedury składania wniosku proces ten jest nagminnie przedłużany.

Istotną zmianą wprowadzaną do ustawy jest unormowanie w art. 8a trybu odwoławczego od decyzji kredytodawcy o odrzuceniu wniosku kredytobiorcy o przyznanie wsparcia. Dotychczas, rozstrzygnięcia te nie były w żaden sposób weryfikowane (trudna jest nawet do oszacowania ich skala). Proponuje się, aby w przypadku odrzucenia przez kredytodawcę wniosku, kredytobiorca mógł zwrócić się do Rady Funduszu o dodatkową jego weryfikację. Procedura ta, w połączeniu z normatywnym określeniem dokumentów, których można żądać od wnioskodawcy, oraz zagwarantowaniem, że za okres niesłusznego niepobierania wsparcia zapłaci kredytodawca, zdecydowanie wzmacniają pozycję kredytobiorców.

Projektowany art. 9 wskazuje zasady, według których kredytodawca może dochodzić roszczeń w zakresie udzielonego wsparcia lub pożyczki na podstawie przepisów art. 19 (termin zwrotu), art. 20 (zbycie przedmiotu kredytowania), art. 22 (uchybiecie terminu płatności).

W projekcie przewidziano również zmiany w art. 10 i 12 dostosowujące te przepisy do wcześniej proponowanych zmian. Artykuły te dotyczyć będą bowiem również pożyczki na spłatę zadłużenia. Ponadto, w przypadku kiedy uprawnionemu przysługuje wsparcie z więcej niż jednego tytułu, umożliwia się mu zachowanie prawa do ciągłego otrzymywania wsparcia pomimo wygaśnięcia przesłanki, na podstawie której je otrzymał (np. status bezrobotnego).

Zmiana art. 13 polega na uzupełnieniu obecnie obowiązującego przepisu o obowiązek przedłożenia przez kredytodawcę informacji powiatowemu urzędowi pracy o udzieleniu pożyczki na spłatę zadłużenia z tytułu statusu osoby bezrobotnej i wysokości przekazywanych środków.

Projektowany art. 13a i 13b stanowią o możliwości uzyskania przez kredytodawcę środków na restrukturyzację należności restrukturyzowanej. Wsparcie to będzie przekazywane kredytodawcy, który będzie mógł wykorzystać te środki na działania

restrukturyzacyjne w zakresie kredytów mieszkaniowych denominowanych lub indeksowanych do walut innych niż waluta, w której kredytobiorca uzyskuje dochód. Aby uzyskać wsparcie z Funduszu, restrukturyzacja będzie musiała polegać na zmianie należności restrukturyzowanej w należność zrestrukturyzowaną. Należy podkreślić, że restrukturyzacja będzie dobrowolna. Zadaniem kredytodawcy będzie zaproponowanie kredytobiorcy odpowiednich warunków restrukturyzacji i uzyskanie jego zgody. W przypadku gdy tego nie uczyni lub nie dojdzie do porozumienia pomiędzy kredytodawcą albo kredytobiorcą, środki z Funduszu Restrukturyzacyjnego nie zostaną przyznane kredytodawcy. Warto podkreślić, iż kredytodawca będzie mógł wnioskować o środki na restrukturyzację przez okres 6 miesięcy do wysokości wniesionych przez niego wpłat w kwartale poprzedzającym to półrocze. Jeżeli nie wykorzysta środków do tej wysokości z przeznaczeniem na umowy zawarte w ciągu 6 miesięcy następujących po kwartale, w którym wniesiono wpłatę, wówczas Rada Funduszu Wsparcia Kredytobiorców będzie mogła podzielić te środki na wsparcie dobrowolnej restrukturyzacji innych kredytodawców.

W celu uzyskania środków kredytodawca będzie zawierał z kredytobiorcą umowę o restrukturyzację należności. Przedmiotowa umowa powinna zawierać m.in. oznaczenie stron (PESEL, imię i nazwisko, NIP), numer identyfikacyjny umowy kredytowej, zasady i terminy restrukturyzacji. Powyższy dokument to kolejny etap mający stworzyć klarowny reżim umów o udzielenie wsparcia dobrowolnej restrukturyzacji. Komisja Nadzoru Finansowego będzie mogła wydać rekomendację, w której określi zalecaną kolejność restrukturyzacji poszczególnych kredytów mieszkaniowych. Tym samym realizowane jest założenie, że wyznaczenie kolejności restrukturyzacji powinno przebiegać w oparciu o dane nadzoru bankowego. Warto podkreślić, iż kredytodawca nie będzie mógł otrzymać wsparcia na dobrowolną restrukturyzację w przypadku, w którym do ustalenia całkowitej kwoty kapitału kredytu mieszkaniowego po restrukturyzacji użyto kursu waluty niższego niż kurs zastosowany przy wypłacie tego kredytu.

Biorąc pod uwagę zmiany mechanizmu przyznawania wsparcia, jak również wprowadzenie nowych instrumentów wspierających kredytobiorców, w projekcie przewidziano zmianę art. 14. W ramach utworzonego Funduszu Wsparcia Kredytobiorców wyodrębniony zostanie Fundusz Wspierający, przeznaczony dla wszystkich kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, oraz

Fundusz Restrukturyzacyjny, zapewniający finansowanie procesu wsparcia dobrowolnej restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych denominowanych lub indeksowanych do walut innych niż te, w których kredytobiorcy uzyskują dochód. Finansowanie subfunduszy, zważywszy na odmiennność ich celów oraz adresatów, powinno być prowadzone za pomocą dwóch niezależnych mechanizmów.

W projektowanej zmianie art. 15 proponuje się, aby o legitymacji przedstawiciela (pięciu) kredytodawców, z uwagi na wprowadzenie odrębnych specjalistycznych Funduszy, nie przesądzało najwyższe, ostatecznie uzupełnienie, ale najwyższa składka stanowiąca sumę wpłat na oba Fundusze w danym roku. Zasady funkcjonowania nie ulegną zmianie – uchwały będą podejmowane większością głosów, a w przypadku równej liczby głosów decydować będzie głos Przewodniczącego Rady Funduszu. Zapropionowana struktura i tryb obradowania umożliwia podejmowanie stosownych rozstrzygnięć. Obsługę Rady Funduszu zapewniać będzie, tak jak dotychczas, Bank Gospodarstwa Krajowego.

Projektowana zmiana art. 16 koresponduje ze zmianą art. 14 w zakresie uzyskiwanych wpłat. Mechanizm zasilania Funduszu Wspierającego będzie analogiczny do obecnie obowiązującego mechanizmu zasilania Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. W celu zapewnienia spójności z danymi sprawozdawczymi proponuje się odpowiednią modyfikację tego przepisu. Warto wskazać, iż kwartalna wpłata nie będzie mogła przekraczać równowartości iloczynu wartości bilansowej portfela kredytów i pożyczek zabezpieczonych hipoteką, przeznaczonych na sfinansowanie, niezwiązanego z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego, celu „mieszkaniowego”, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 90 dni oraz stawki 1%. W przypadku Funduszu Restrukturyzacyjnego kwartalna wpłata nie będzie mogła przekraczać równowartości iloczynu wartości bilansowej portfela kredytów i pożyczek, denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż waluta, w której kredytobiorca uzyskuje dochód zabezpieczonych hipoteką, przeznaczonych na sfinansowanie, niezwiązanego z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego, celu „mieszkaniowego” oraz stawki 0,5%. Przepisy te mają stanowić swego rodzaju wytyczne dla Rady Funduszu do ustalania wysokości kwartalnych wpłat. Rozdzielenie uiszczanych wpłat umożliwi bardziej celowe dostosowanie otrzymywanych środków. Rada Funduszu w dalszym ciągu będzie wykonywać czynność, jaką stanowi przekazywanie każdemu kredytodawcy uchwały

o wysokości i terminie wpłaty. Rada obliczając wysokości należnych wpłat, będzie korzystała z przedstawionych przez Komisję Nadzoru Finansowego informacji. Istotne jest, że informacje potrzebne do określenia zasad kolejności restrukturyzacji oraz portfela kredytów mieszkaniowych opóźnionych w spłacie powinny być przekazane na rzecz nadzorcy przez kredytodawców.

W zmienionym art. 17 proponuje się wprowadzenie instrumentów uzyskiwania środków należnych od kredytodawców. Rada Funduszu może, na wniosek kredytodawcy, rozłożyć wpłatę na raty. Ma to umożliwić bieżące dostosowywanie obowiązującego mechanizmu zasilania Funduszu do sytuacji finansowej (tj. wnoszonych wpłat), w szczególności w przypadku mniejszych podmiotów rynkowych. Brak wpłaty wiąże się z koniecznością podjęcia działań przez Radę Funduszu, która w takim wypadku wzywa kredytodawcę do niezwłocznego dokonania zapłaty. Skutkiem dalszych zaniechań może być naliczenie odsetek ustawowych, a także podjęcie czynności egzekucyjnych, co stanowi wyraz dbałości o stan środków pieniężnych Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. Wprowadzono również możliwość czasowego zawieszania wpłat na Fundusz Wspierający w sytuacji, gdy środki Funduszu Wspierającego będą wystarczające na sprawną realizację zadań ustawowych.

W zmienianym art. 18 zdecydowano się wprowadzić przepis stanowiący, iż minister właściwy do spraw instytucji finansowych może, w formie rozporządzenia, zdecydować o zawieszeniu mechanizmu uzupełniającego Fundusz, po zasięgnięciu opinii Komitetu Stabilności Finansowej. Istotne jest, że - w razie wyczerpania środków jednego z instrumentów pomocowych, Rada Funduszu zawiesi wszelkie wypłaty, jednocześnie wstrzymując rozpatrywanie wniosków. Powyższe kompetencje mają chronić wypłacalność Funduszu oraz wskazują na cel ustawy, jakim jest pełne wykorzystanie środków w celu restrukturyzacji zadłużeń i wsparcia beneficjentów.

Proponuje się wprowadzenie zmiany zasad dotyczących zwrotu przyznanej pomocy (zmiana art. 19). Beneficjent pomocy będzie zobowiązany rozpocząć zwrot otrzymanych środków w miesiącu następującym po miesiącu, w którym upłynęły dwa lata od ostatniej transzy wsparcia lub wypłaty pożyczki. Otrzymane środki będą zwracane w 144 równych, nieoprocentowanych, miesięcznych ratach, płatnych do 15 dnia każdego miesiąca na rachunek Funduszu. Powyższy okres powiązany z zerową stopą oprocentowania rat zwrotnych zapewni pełen zwrot otrzymanej pomocy

i jednocześnie nie będzie stanowił zbyt dużego obciążenia budżetów domowych beneficjentów. Systemem motywacyjnym dla beneficjenta do terminowych wpłat jest wprowadzenie instytucji umorzenia pozostałej kwoty w razie dokonania spłat 100 rat.

W projektowanym art. 21 utrzymane zostają uprawnienia do dochodzenia przez Bank Gospodarstwa Krajowego należnej od kredytobiorcy wpłaty w ciągu 30 dni od terminu jej płatności. Sankcją za opóźnienie, utrzymującą wpływ Funduszu w stanie nie pogorszonego, jest powinność kredytobiorcy do niezwłocznego zwrotu wsparcia lub pożyczki.

Projektowany art. 22 stanowi rozwinięcie norm materialnych z art. 12 projektu. Zwrot nienależnie udzielonej pomocy (wsparcie lub pożyczka) następuje w przypadku zaistnienia okoliczności z art. 12, związanych z powzięciem przez Bank Gospodarstwa Krajowego podejrzenia, iż pomoc przyznana została na podstawie nieprawdziwych informacji lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę, której przyznano wsparcie. Podobnie jak w art. 21, zwrot następuje w ciągu 30 dni od dnia doręczenia kredytobiorcy pisemnej informacji.

Utrzymana zostaje możliwość odroczenia terminu płatności i rozłożenia na raty, umorzenia w części lub całości kwoty zwrotu przyznanej pomocy. W tym zakresie przepisy zostały uzupełnione w taki sposób, aby regulacje dotyczyły także pożyczki na spłatę zadłużenia (art. 23). Wnioski będą składane za pośrednictwem kredytodawcy. Rada Funduszu rozpatrując je będzie brała pod uwagę w szczególności sytuację finansową kredytobiorcy.

Na podstawie nowego art. 25a kredytodawcy zobowiązani zostaną do przekazywania Radzie Funduszu danych na temat skali wpływających do nich wniosków o wsparcie oraz negatywnych rozstrzygnięć w tym zakresie (z podaniem przyczyny). Jednocześnie zobowiązuje się Radę Funduszu do przedstawiania okresowych informacji na temat funkcjonowania Funduszu ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych, który będzie z kolei corocznie informował o tym właściwą komisję sejmową.

Ponadto, proponuje się odpowiednie przepisy przejściowe stanowiące, iż niezarezerwowane środki Funduszu Wsparcia Kredytobiorców staną się środkami Funduszu Wspierającego, z dniem wejścia w życie ustawy. Jednocześnie przepisy dotychczasowe będą stosowane do wniosków złożonych przed dniem wejścia w życie ustawy.

Do wniosków złożonych przed dniem wejścia w życie ustawy oraz do przyznanego wsparcia zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

Jednakże, dla kredytobiorców, którzy złożyli wniosek lub uzyskali wsparcie przed dniem wejścia w życie ustawy, przewidziano możliwość wystąpienia do kredytodawców o zmianę warunków wsparcia na warunki określone w projektowanej ustawie.

Zgodnie z art. 4 projektu ustawy, Kredytodawcy dostosują umowy zawarte z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, lecz nie później niż do 31 grudnia 2017 roku. Pozwoli to na sprawniejsze wejście w życie nowych regulacji.

W art. 5 projektu ustawy zaproponowano zmiany w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych*, które mają na celu zapewnienie neutralności podatkowej w zakresie wpłat wnoszonych na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców, jak i środków, które kredytodawca otrzyma na wsparcie procesu dobrowolnej restrukturyzacji kredytów mieszkaniowych denominowanych lub indeksowanych do walut innych niż te, w których kredytobiorcy osiągają dochody.

Zgodnie z art. 6 projektu, ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., z wyjątkiem art. 4, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia ustawy.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

3. Skutki wejścia w życie ustawy

Projektowana regulacja nie będzie powodować skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa. Instrumenty wspierające zostaną sfinansowane z wpłat kredytodawców. Realizacja zadań nałożonych na Bank Gospodarstwa Krajowego zostanie sfinansowana z wynagrodzenia prowizyjnego, jakie przysługiwać będzie Bankowi. Jednocześnie w projekcie przewidziano zmianę ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, która ma na celu zapewnienie neutralności podatkowej projektowanych regulacji. Wpłaty na Fundusz Restrukturyzacyjny nie będą mogły przekraczać kwartalnie 0,5% wartości bilansowej portfela kredytów podlegających restrukturyzacji (ok. 155 mld x 0,5% = ok. 0,8 mld zł). Oznacza to, iż kredytodawcy nie poniosą większego obciążenia niż ok. 3,2 mld zł rocznie. Jednocześnie należy wskazać, iż z dniem wejścia w życie ustawy środki Funduszu

Wsparcia Kredytobiorców staną się środkami Funduszu Wspierającego. Obecnie Środki zgromadzone w Funduszu Wsparcia Kredytobiorców stanowią ok. 600 mln zł. Kolejne wpłaty na Fundusz Wspierający nie będą mogły przekraczać kwartalnie 1% wartości portfela kredytów, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 90 dni.

Ustawa może mieć pośredni, pozytywny wpływ na działanie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.